

УДК 336.02

Романчукевич В. В.

ДВНЗ «Університет банківської справи»

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У статті обґрунтовано зміст призначення державної фінансової політики сталого розвитку в умовах глобалізації. Доведено, що призначення державної фінансової політики у сучасних умовах полягає у фінансовому забезпеченні сталого розвитку. На основі аналізу міжнародних програмних документів визначено роль, яка відводиться державній фінансовій політиці у забезпеченні досягнення сталого розвитку. Представлено прогнозну оцінку потреби у державному фінансуванні додаткових інвестицій на реалізацію цільових напрямів забезпечення сталого розвитку в країнах, що розвиваються. Виділено сфери та напрями, за якими пріоритетним є використання державних джерел фінансування, а також такі, для яких важливим стає пошук оптимальних механізмів реалізації державно-приватного партнерства у сфері досягнення сталого розвитку суспільства.

Ключові слова: сталий розвиток, державна фінансова політика, глобалізація, фінансове забезпечення, інвестиційні потреби.

Постановка проблеми. Необхідною умовою забезпечення сталого розвитку є створення дієвої системи фінансування відповідних цілей і пов'язаних з їх досягненням завдань та потреб, визначених фінансовою політикою сталого розвитку. Досягнення сталого розвитку актуалізує складне завдання пошуку і мобілізації значних обсягів фінансових ресурсів, необхідних для задоволення нагальних потреб фінансування вирішення глобальних проблем людства та створення умов для ефективного використання і збереження природного та людського потенціалів. При цьому мобілізація та більш ефективне використання державних та приватних фінансових ресурсів повинні стати першим кроком до забезпечення сталого розвитку в інтересах сучасного

та майбутніх поколінь кожної країни світового співтовариства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні теоретичні аспекти визначення ролі та змісту державної фінансової політики, загальні методологічні положення її розроблення й ефективної реалізації досліджено у працях таких відомих науковців та практиків, як Дж. Андерсон [1], О. Валевський [2], А. Ватульов [3], Б. Гогвуд [4], Л. Ган [4], Т. Дая [5], В. Котковський [6], Л. Куїнін, Л. Пал [7], Ю. Радіонов [8], Р. Розенфельд [9], Е. Янг [10] та ін. Змістовна специфіка сталого розвитку й особливості формування державної політики відповідного спрямування висвітлюються у науковому доробку таких вітчизняних та зарубіжних учених-практиків, як І. Ада-

менко [11], З. Герасимчук [12], О. Кореновський, Т. Кожухова [13], Г. Східницька [14] та ін.

Дослідниками застосовується декілька підходів до пояснення змісту та ролі державної політики. Традиційна класифікація передбачає диференціацію поглядів науковців на директивний, функціональний та комунікативний підходи, опис яких подано у табл. 1.

На початку XXI ст. тенденції цивілізаційного розвитку характеризуються масштабними екологічними та соціоекономічними трансформаціями під впливом науково-технічного та соціального прогресу майже в усіх сферах людської діяльності. Поряд із позитивними тенденціями в соціально-економічному розвитку соціум постійно зіштовхується з глобальними проблемами та загрозами, ймовірність яких постійно зростає.

В основі нової парадигми розвитку – концепція сталого розвитку, суть якої полягає у забезпеченні такого економічного зростання, яке дає змогу гармонізувати відносини «людина – природа» та зберегти навколишнє природне середовище для нинішнього й майбутніх поколінь. Основною метою стратегії сталого розвитку є створення умов для забезпечення збалансованого соціально-економічного зростання, гармонійного функціонування трьох взаємопов'язаних сфер функціонування суспільства: економічної, соціальної та екологічної [15].

У програмному підсумковому документі Генеральної Асамблеї ООН із прийняття порядку денного у сфері розвитку на період після 2015 р. (м. Нью-Йорк, США, 25 вересня 2015 р.) «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 р.» [16] визначено 17 цілей сталого розвитку, яких не вдалося досягти світовому співтовариству до 2015 р. та на вирішення яких мають бути спрямовані сучасні державні політики сталого розвитку.

Достатньо обґрунтованим із погляду існуючої світової практики, на нашу думку, є поділ фінансових ресурсів, задіяних у сфері сталого розвитку, запропонований у дослідженні Т. Кожухової [13] за такими критеріями, як форма існування, приналежність, джерела формування, рівень формування й використання, напрям використання, отримання прибутку, термін використання та участь центральних органів влади.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Сьогодні недостатньо розкритими залишаються питання ролі державної фінансової політики сталого розвитку в умовах глобалізації. При цьому для визначення державної фінансової політики сталого розвитку, на нашу думку, прі-

оритетним стає тлумачення її сутності та ролі саме на засадах етичного напрямку комунікативного підходу, оскільки базові ідеї концепції сталого розвитку органічно сформовані на основі застосування імперативного захисту загальнолюдських цінностей та формування нового глобального порядку на засадах соціальної відповідальності як перед теперішнім, так і перед майбутніми поколіннями людства. Проте слід зауважити, що й це не нівелює важливість поєднання підходів і врахування у такому визначенні обов'язкових сутнісних ознак державної політики, які були науково обґрунтовані в межах інших підходів (функціонального та директивного).

Мета статті. Головною метою цієї роботи є обґрунтування ролі державної фінансової політики у забезпеченні досягнення сталого розвитку в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу. Важливість формування та реалізації державної фінансової політики сталого розвитку для кожної країни світу в умовах глобалізації зумовлюється тим, що національні фінансові системи становлять цілісну фінансову систему світового господарства, покликану забезпечити мобілізацію та використання фінансових ресурсів на досягнення визначених світовим співтовариством цілей сталого розвитку та подолання глобальних проблем, дії викликів та загроз сучасній світовій цивілізації, які стоять на заваді гармонійному й успішному перебігу процесів економічного, фінансового, технологічного та інформаційного розвитку людства нині та в майбутньому.

У контексті переходу на принципи сталого розвитку важливим моментом є забезпечення фінансовими ресурсами відповідних соціальних процесів, оскільки «передбачені у Порядку денному на XXI століття цілі у сфері розвитку та охорони навколишнього середовища потребують значного притоку нових та додаткових фінансових ресурсів ... щоб можна було покрити додаткові видатки на діяльність... у цілях вирішення глобальних екологічних проблем та прискорення стійкого розвитку» [17].

Сьогодні потреби фінансування цілей сталого розвитку та викорінення злиденності у світі залишаються значними, незважаючи на прогрес у розбудові механізмів мобілізації фінансових ресурсів від широкого кола зацікавлених сторін (держав, громадських організацій, бізнесу, міжнародних організацій), та становлять, за експертними оцінками, від 2 до 3 трлн дол. США щорічно [18; 13, с. 4]. Своєю чергою, за оцінками секретаріату Конференції Організації Об'єднаних Націй

Таблиця 1

Підходи до визначення сутності та ролі державної політики

Підхід	Сутність підходу
Директивний підхід	Сутність політики розглядається в площині реалізації владних відносин, які трактуються як підпорядкування між управляючими та тими, ким управляють. Політика розуміється як відносини з приводу державної влади, її організації, розподілу, як діяльність із керівництва та управління суспільними процесами з використанням механізмів влади
Функціональний підхід	Сутність політики зводиться до технології політичних взаємодій. Акцент робиться на тому, хто й як приймає політичні рішення, як здійснюється діяльність з управління суспільством. При цьому важлива роль належить політичним лідерам, які повинні мати спеціальні знання для прийняття політичних рішень, виконання регулятивної та інтегративної функцій
Комунікативний підхід	Містить два напрями: 1) етичний, в якому політика розглядається як соціальна етика, метою якої є благо не окремої людини, а загальне благо (народу, держави). При цьому головне призначення політики полягає у забезпеченні цілісності суспільства через узгодження, гармонізацію інтересів; 2) конфліктологічний, у межах якого політика розуміється як сфера боротьби, сфера володіння та підпорядкування одних груп іншим

Джерело: складено автором на основі [6]

із навколишнього середовища та розвитку, орієнтовний обсяг витрат на здійснення в країнах, що розвиваються, заходів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку, становить понад 600 млрд дол. США щороку, у т. ч. близько 125 млрд дол. США – субсидії та фінансування на пільгових засадах від міжнародного співтовариства [19].

Отже, першочерговим завданням фінансового забезпечення процесів сталого розвитку є визначення та оптимізація джерел його фінансування, які, відповідно до Монтеррейського консенсусу [23], прийнятого на Міжнародній конференції з фінансування розвитку (м. Монтеррей, Мексика, 18–22 березня 2002 р.), передбачено поділяти на національні та міжнародні фінансові ресурси, а згідно з підходом, реалізованим у доповіді Міжурядового комітету експертів з фінансування сталого розвитку Генеральної Асамблеї ООН [19] у 2015 р. – внутрішні (державні та приватні) й зовнішні (державні і приватні).

Слід зауважити, що у фінансуванні сталого розвитку головну роль відіграють внутрішні фінансові нагромадження, тобто фінансові ресурси, які формуються і використовуються на національному рівні, позитивний ефект використання яких пов'язаний зі стабілізацією економіки, лібералізацією торгівлі, реформуванням податкової системи [14, с. 228]. Внутрішні фінансові нагромадження, згідно з класифікацією, запропонованою Мережею з пошуку рішень із метою сталого розвитку (SDSN) [18], поділяються на офіційні (внутрішні бюджетні надходження – податкові та неподаткові доходи, що проходять через державні бюджети, за винятком кредитів і зовнішнього фінансування) і приватні (приватні кошти, мобілізовані через офіційні потоки, та комерційні приватні фінанси).

У табл. 2 подано прогностичні оцінки потреби в додаткових інвестиціях світового співтовариства на забезпечення цілей сталого розвитку в країнах, що розвиваються, зроблені експертами Мережі з

пошуку рішень із метою сталого розвитку (SDSN) Г. Шмідт-Траубом і Дж. Саксом. Ці оцінки дають змогу сформулювати приблизне уявлення щодо глобальних масштабів додаткових інвестиційних потреб на цілі сталого розвитку в розрізі основних напрямів такого інвестування.

Як видно з табл. 2, потреби в додаткових інвестиціях на цілі сталого розвитку зосереджені, насамперед, у сферах розвитку, так званих основних (прямі інвестиції в базову інфраструктуру) та соціальних послуг (охорона здоров'я та освіта). Як видно з проведених нами на основі прогнозів Мережі з пошуку рішень із метою сталого розвитку (SDSN) розрахунків прогностичної частки державних фінансових ресурсів у даних потребах, державний внесок у забезпечення досягнення цілей сталого розвитку становить у середньому від 45,5% до 47,4%. Це свідчить про важливість використання інструментів державно-приватного партнерства під час співінвестування проектів і програм, пов'язаних із досягненням глобальних цілей сталого розвитку.

Для переважної більшості сфер інвестування державні фінансові ресурси залишаються майже єдиним надійним джерелом забезпечення сталого розвитку: так, в охороні здоров'я, освіті, адаптації до зміни клімату, а також харчовій безпеці та розвитку агросфери державні фінансові ресурси формують понад 90% прогностичної потреби в інвестуванні досягнення сталого розвитку на період до 2030 р. Майже для всіх напрямів його забезпечення показник частки державної участі в інвестуванні сталого розвитку становить понад 50%. Винятком є лише розбудова великої інфраструктури (енергетика, транспорт, очищення води та ін.), інвестування в якій має достатньо високу комерційну привабливість для приватних інвесторів, що зумовлює зниження потреби в державному інвестиційному капіталі у даній сфері до 42,2–46,5%. Проте саме на даний напрям інвесту-

Таблиця 2

Прогнозна оцінка потреби в додаткових інвестиціях за напрямками забезпечення сталого розвитку в країнах, що розвиваються

Сфера інвестування	Додаткові інвестиційні потреби, млрд дол. США (у постійних цінах 2010 р.)			У т.ч. офіційна допомога розвитку	Прогнозна частка державних фінансових ресурсів, %*
	Загальні	За джерелами фінансування			
		приватні, комерційні	державні, некомерційні		
Охорона здоров'я	51-80	≈0	51-80	Не визначено	100,0
Освіта	(22)	≈0	(22)	13,6	≈100,0
Харчова безпека	38	2	36	Не визначено	94,7
Доступність нових видів енергії	34	10,5	23,5	12,8	69,1
Доступність води та санітарія	27	3-5	22-24	Не визначено	81,5-88,9
Інформаційне забезпечення цілей сталого розвитку	(7,5)	≈0	(4,5)	(3)	60,0
Екосистеми та біорізноманіття	(18-48)*	(3-7)	(15-41)	Не визначено	83,3-85,4
Агросфера	210	195	15	Не визначено	92,9
Велика інфраструктура (енергетика, транспорт, очищення води)	689-1279	291-595	398-684	Не визначено	42,2-46,5
Пом'якшення наслідків зміни клімату	(380-680)	(300-564)	(80-115)	Не визначено	78,9-82,9
Адаптація до зміни клімату	60-100	0	60-100	Не визначено	100,0
Разом	(1535-2529)	(805-1379)	(728-1151)	Не визначено	45,5-47,4

Джерело: власні розрахунки автора на основі [18]

вання забезпечення сталого розвитку припадає від 44,9% до 50,6% прогнозованої оцінки обсягу потреби в додаткових інвестиціях у країнах, що розвиваються, до 2030 р.

Причинами такого розподілу є те, що сучасні ринки не забезпечують адекватного стимулювання для приватного бізнесу вкладати капітал у досягнення сталого розвитку. Це зумовлює виникнення додаткових потреб у державному інвестуванні й у програми, покликані створювати додаткові стимули для приватного бізнесу брати участь у реалізації соціальних та екологічно орієнтованих некомерційних проектах, розроблені й упровадженні нових форм взаємодії суспільства, держави та бізнесу.

Таким чином, для вирішення соціальних та екологічних цілей сталого розвитку головним джерелом фінансування існуючих інвестиційних потреб є державні ресурси, які традиційно зосереджені на виробництві суспільних благ і задоволенні соціальних потреб, які не є привабливими для комерційного інвестування, але становлять невід'ємний складник якості життя людини.

Важливість формування фінансової політики сталого розвитку визнається світовим співтовариством, про що свідчить відображення відповідних положень у низці міжнародних програмних документів. Так, зокрема, у главі 33 «Фінансові ресурси та механізми» світової програми дій «Порядок денний на XXI століття», ухваленій на зустрічі «Планета Земля» в Ріо-де-Жанейро в 1992 р., передбачено, що «всі країни мають визначитися, як упровадити Порядок денний для XXI століття у національну політику та програми в рамках процесу, який урахує міркування навколишнього середовища та розвитку. Необхідно встановити національні та місцеві пріоритети, у тому числі із залученням населення та громад...» [17], тобто забезпечення сталого розвитку визнане обов'язком національних урядів та потребує розроблення національних програм і відповідної політики згідно з принципом спільної, але диференційованої відповідальності [15]. При цьому даним програмним документом також передбачено, що у цілому фінансування діяльності із забезпечення сталого розвитку є обов'язком, насамперед, державного та приватного секторів самої країни, де ведеться ця діяльність.

Таким чином, одним із принципів формування сучасної глобальної системи фінансування сталого розвитку є те, що «кожна країна несе головну відповідальність за свій розвиток та його фінансування, міжнародні фінансові ресурси можуть бути скеровані лише в національні економіки, в яких внутрішні державних ресурсів недостатньо, а

бізнес не може мобілізувати достатньо приватних фінансових ресурсів» [18].

Також про важливість фінансової державної політики для забезпечення сталого розвитку свідчить зауваження щодо неприпустимість та недопущення бездіяльності держав в реалізації рекомендацій ООН, оскільки «видатки, пов'язані з бездіяльністю, можуть перевищити фінансові витрати на здійснення Порядку денного на XXI століття, а відсутність дій обмежить вибір для майбутніх поколінь» [17].

Роль державної фінансової політики сталого розвитку також полягає у створенні умов, необхідних для розвитку партнерських відносин між усіма країнами світу, у тому числі між розвинутими та тими, що розвиваються. Так, у п. 33.9 Порядку денного на XXI ст. зазначено, що із цією метою «необхідно розробити стратегію стійкого розвитку та забезпечити більш високий та передбачуваний рівень фінансування в підтримку довгострокових цілей» [17]. Для цього рекомендовано у складі державної фінансової політики сталого розвитку передбачати застосування різних національних механізмів, які б дали змогу країнам, які розвиваються, визначити власні пріоритетні заходи та потреби для надання їм допомоги світовим співтовариством, а розвинуті – взяти на себе зобов'язання щодо допомоги в реалізації таких пріоритетів.

Конкретизувати призначення державної фінансової політики сталого розвитку, на нашу думку, необхідно з погляду визначення її цілей та функцій (табл. 3).

На нашу думку, цілі державної фінансової політики сталого розвитку мають корелювати із цілями, які встановлені програмними документами ООН у відповідній сфері, для концептуального визначення засад формування системи фінансових ресурсів та механізмів забезпечення сталого розвитку. Так, наприклад, у п. 33.11 Глави «Фінансові ресурси та механізми» Порядку денного для XXI ст. [17] встановлено такі цілі відповідної політики, яким мають підпорядковуватися й національні політики, які впроваджуються для забезпечення сталого розвитку: 1) розробляти заходи, які стосуються фінансових ресурсів та механізмів для досягнення завдань сталого розвитку, ідентифікованих Порядком денним на XXI ст.; 2) надавати нові та додаткові фінансові ресурси, які були б адекватними та передбачуваними; 3) прагнути до повного використання та постійного якісного вдосконалення механізмів фінансування, які застосовуються.

Висновки і пропозиції. Аналіз призначення державної фінансової політики дає змогу зро-

Таблиця 3

Ідентифікація призначення фінансової державної політики сталого розвитку

Автор, джерело	Характеристика призначення
А. Ватульов [3, с. 172]	створення передумов і забезпечення макроекономічної стабілізації
Ю. Радіонов [8, с. 21]	забезпечення сталого соціально-економічного розвитку країни (забезпечення економічного і соціального розвитку); мобілізація і розподіл фінансових ресурсів
Г. Східницька [14, с. 228, 232]	фінансове забезпечення виконання соціально-економічних програм забезпечення фінансовими активами та задоволення окремих запитів; розроблення і реалізація фінансової стратегії; сталий розвиток
І. Борисова [20]	вибір методів і механізмів досягнення балансу напрямів
В. Малишко [21, с. 41–42]	реалізація функцій фінансів; використання фінансових і монетарних важелів та створення інституційного середовища
Т. Сіташ [22, с. 30–31]	організація фінансової системи та спрямування фінансових ресурсів на досягнення цілей та завдань; розвиток суспільства

Джерело: складено автором

бити висновок, що воно у сучасних умовах полягає у фінансовому забезпеченні сталого розвитку. Фінансове забезпечення сталого розвитку – система організації фінансових відносин, яка включає відповідні форми, методи та інструменти, що використовуються в процесі мобілізації, розподілу фінансових ресурсів, їх спрямування до пріоритетних сфер суспільного виробництва та ефективного використання під час реалізації програм і проектів із метою досягнення сталого розвитку. Вибір саме функції фінансового забезпечення сталого розвитку як квінтесенції сучасної державної фінансової політики зумовлений тим, що:

- 1) без нього неможливе створення передумов та забезпечення макроекономічної стабільності;
- 2) у ньому виявляється ефективне функціонування фінансів і організація фінансової системи, реалізується використання фінансових та монетарних

важелів; 3) у ньому зосереджується можливість вибору методів і механізмів мобілізації та розподілу фінансових ресурсів, досягнення балансу напрямів спрямування фінансових ресурсів на досягнення цілей і завдань, задоволення окремих запитів.

Мобілізація та більш ефективне використання державних та приватних фінансових ресурсів повинні стати першим кроком до забезпечення сталого розвитку в інтересах сучасного та майбутніх поколінь кожної країни світового співтовариства. При цьому головним джерелом фінансування існуючих інвестиційних потреб є, насамперед, державні ресурси, які традиційно зосереджені на виробництві суспільних благ і задоволенні соціальних потреб, які не є привабливими для комерційного інвестування, але становлять невід'ємний складник якості життя людини.

Список використаних джерел:

1. Anderson James E. Public Policy Making: An Introduction. Boston, Houghton Mifflin Company. 1984. 352 p.
2. Валецький О.Л. Держава і реформи в Україні: аналіз державної політики в умовах трансформації суспільства. Київ : НАДУ, 2007. 217 с.
3. Ватульов А.В. Фінансова політика в системі державного регулювання економіки. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 35/1. С. 170–176.
4. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. Київ : Основи. 2004. 396 с.
5. Dye Thomas R. Understanding Public Policy. Pearson, Prentice Hall. 2008. 354 p.
6. Котковський В.Р. Парадигмальні підходи до аналізу державної політики. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 3(54). С. 1–5.
7. Пал Леслі А. Аналіз державної політики. Київ : Основи, 1999. 422 с.
8. Радіонов Ю.Д. Фінансова політика та проблеми ефективності її реалізації в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2014. № 4(69). С. 20–26.
9. Розенфельд Реймонд А. Лекції з державної політики. Київ : К.І.С., 2002. 60 с.
10. Янг Э., Куинн Л. Как написать действенный аналитический документ в сфере государственной политики : практическое пособие для советников по государственной политике в Центральной и Восточной Европе. Киев : К.И.С., 2003. 124 с.
11. Адаменко І.П. Фінансова політика як інструмент соціально-економічного розвитку країни. *Бізнес Інформ*. 2014. № 3. С. 341–345.
12. Герасимчук З.В., Вахович І.М., Камінська І.М. Фінансова політика сталого розвитку регіону. Луцьк : Надтир'я, 2006. 220 с.
13. Кожухова Т.В. Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку. Кривий Ріг : ФОП Чернявський Д.О., 2017. 336 с.
14. Східницька Г.В. Фінансова політика сталого розвитку сільських територій. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1. С. 226–232.
15. Кореновський О.В. Концепція сталого розвитку і фінансова політика. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21. С. 226–228.
16. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року : Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю 25 вересня 2015 р. URL : https://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/Agenda2030_UA.pdf (дата звернення: 21.08.2019).
17. Порядок денний для XXI століття. *Конференція Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та розвитку*, м. Ріо-де-Жанейро, 3–14 червня 1992 р. URL : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/agenda21_ch33.shtml (дата звернення: 21.08.2019).
18. Schmidt-Traub Guido. Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships / Guido Schmidt-Traub, Jeffrey D. Sachs. URL : <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-Financing-Sustainable-Development-Paper.pdf> (дата звернення: 21.08.2019).
19. Доклад Межправительственного комитета экспертов по финансированию устойчивого развития / Организация Объединенных Наций. Нью-Йорк, 2015. URL : http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/03/ICESDF_Ru.pdf (дата звернення: 21.08.2019).
20. Борисова І. Фінансова політика як важлива складова діяльності держави. URL : http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18044/2/ConfFMNES_2016_Borysova_I-Financial_policy_as_important_9-12.pdf (дата звернення: 21.08.2019).
21. Малишко В.В., Пучко А.О. Фінансова політика України на сучасному етапі. *Траектория науки*. 2017. № 1. Т. 3. С. 41–47. URL : <https://pathofscience.org/index.php/ps/article/download/290/334> (дата звернення: 21.08.2019).
22. Сігаш Т.Д. Фінансова політика держави: прагматика і проблематика. *Академічний огляд*. 2015. № 1(42). С. 30–31.
23. Монтеррейский консенсус. *Международная конференция по финансированию развития*, г. Монтеррей, Мексика, 18–22 березня 2002 р. URL : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/monterrey.shtml (дата звернення: 21.08.2019).

References:

1. Anderson James E. (1984) Public Policy Making: An Introduction Boston: Houghton Mifflin Company.
2. Valevs'kyj O. L. (2007) Derzhava i reformy v Ukraini: analiz derzhavnoi polityky v umovakh transformatsii suspil'stva [State and Reforms in Ukraine: Analysis of State Policy in the Context of the Transformation of Society]. Kyiv: National academy for public administration under the President of Ukraine.
3. Vatul'ov A. V. (2017) Finansova polityka v systemi derzhavnoho rehulivuvannya ekonomiky [Financial policy in the system of state regulation of the economy] *Economic Herald of the University*. vol. 1 (35), pp. 170-176.
4. Hogwood B., Gunn L. (2004) Analiz polityky dlia real'noho svitu [Policy Analysis for the Real World]. Kyiv: Osnovy.

5. Dye Thomas R. (2008) *Understanding Public Policy*. Pearson: Prentice Hall.
6. Kotkovs'kyj V. R. (2016) Paradyhmal'ni pidkhody do analizu derzhavnoi polityky [Synergetic paradigm: limits of the use of social facilities]. *Theory and Practice of Public Administration*. vol. 3(54), pp. 1-5.
7. Pal L. (1999) Analiz derzhavnoi polityky [Public Policy Analysis]. Kyiv: Osnovy.
8. Radionov Yu. D. (2014) Finansova polityka ta problemy efektyvnosti ii realizatsi v Ukraini [Financial policy and problems of its implementation in Ukraine]. *The scientific journal of the Research financial institute of the State educational and scientific establishment "The Academy of Financial Management"*. vol. 4 (69), pp. 20-26.
9. Rosenfeld R. (2002) Lektsii z derzhavnoi polityky [Lectures on state policy]. Kyiv: K.I.C.
10. Young E. (2003) Kak napisat' dejstvennyj analiticheskij dokument v sfere gosudarstvennoj politiki: Prakticheskoe posobie dlja sovetnikov po gosudarstvennoj politike v Central'noj i Vostochnoj Evrope [How to write an effective analytical document in the field of public policy: A practical guide for public policy advisers in Central and Eastern Europe]. Kyiv: K.I.C.
11. Adamenko I. P. (2014) Finansova polityka iak instrument sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku krainy [Financial Policy as an Instrument of Socio-economic Development of a Country]. *Business Inform.* no. 3, pp. 341-345.
12. Herasymchuk Z. V., Vakhovych I. M., Kamins'ka I. M. (2006) Finansova polityka staloho rozvytku rehionu [Financial policy of sustainable development of the region]. Lutsk: Nadstyr'ia.
13. Kozhukhova T. V. (2017) Formuvannia ta transformatsiia hlobal'noi systemy finansuvannia staloho rozvytku [Formation and transformation of the global system for financing sustainable development]. Kryvyj Rih: Cherniavs'kyj.
14. Skhidnytska H. V. (2015) Finansova polityka staloho rozvytku sil's'kykh terytorij [The financial policy of sustainable development of rural territories]. *Sustainable development of the economy*. vol. 1 (26), pp. 226-232.
15. Korenovskyy O. V. (2011) Kontseptsiiia staloho rozvytku i finansova polityka [The concept of sustainable development and financial policy]. *Scientific Bulletin of UNFU*. no. 21, pp. 226-228.
16. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (2015, September 25). Available at: https://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/Agenda2030_UA.pdf (accessed 21 August 2019).
17. Agenda for the 21st Century (1992, June 3-14). Available at: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/agenda21_ch33.shtml (accessed 21 August 2019).
18. Schmidt-Traub Guido & Sachs Jeffrey D. *Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships* (2015, April). Available at: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-Financing-Sustainable-Development-Paper.pdf> (accessed 21 August 2019).
19. Report of the Intergovernmental Committee of Experts on Financing Sustainable Development (2015). Available at: http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/03/ICESDF_Ru.pdf (accessed 21 August 2019).
20. Borysova I. (2016). Finansova polityka iak vazhlyva skladova diial'nosti derzhavy [Financial policy as important component of state policy]. elartu.tntu.edu.ua. Available at: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18044/2/ConfFMNES_2016_Borysova_I-Financial_policy_as_important_9-12.pdf (accessed 21 August 2019).
21. Malyshko V., Puchko A. (2017) Finansova polityka Ukrainy na suchasnomu etapi [Fiscal Policy Ukraine on the Modern Stage]. Available at: <https://pathofscience.org/index.php/ps/article/download/290/334> (accessed 21 August 2019).
22. Sitash T. D. (2015) Finansova polityka derzhavy: prahmatyka i problematyka [The financial policy of the state: pragmatics and problems]. *Academic review*. vol. 1 (42), pp. 29-34.
23. Monterrey Consensus (2002, March 18-22). Available at: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/monterrey.shtml (accessed 21 August 2019).

Романчукевич В. В.

ГВУЗ «Университет банковского дела»

РОЛЬ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ ПОЛИТИКИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Резюме

В статье обоснованы содержание и роль государственной финансовой политики устойчивого развития в условиях глобализации. Доказано, что предназначение государственной финансовой политики в современных условиях состоит в финансовом обеспечении устойчивого развития. На основе анализа международных программных документов определена роль, которая отведена государственной финансовой политике в обеспечении достижения устойчивого развития. Представлена прогнозная оценка потребности в государственном финансировании дополнительных инвестиций на реализацию целевых направлений обеспечения устойчивого развития в развивающихся странах. Выделены сферы и направления, по которым приоритетным является использование государственных источников финансирования, а также такие, для которых важным становится поиск оптимальных механизмов реализации государственно-частного партнерства в сфере достижения устойчивого развития общества.

Ключевые слова: устойчивое развитие, государственная финансовая политика, глобализация, финансовое обеспечение, инвестиционные потребности.

Romanchukevych Vitalij

Banking University

THE ROLE OF THE STATE FINANCIAL POLICY OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN GLOBALIZATION CONDITIONS

Summary

A prerequisite for sustainable development is the creation of an effective system of financing for the respective objectives and the objectives and needs associated with their achievement, as defined by the sustainable development financial policy. Achieving sustainable development is a challenging task for finding and mobilizing the considerable amount of financial resources needed to meet the urgent financing needs of solving global humanity problems and creating the conditions for the efficient use and conservation of natural and human potential. At the same time, mobilization and better use of public and private financial resources should be the first step towards ensuring sustainable development for the benefit of the modern and future generations of each country in the world community. Researchers apply several approaches to explaining the content and role of public policy. Their traditional classification presupposes a differentiation of scholars' views on directive, functional and communicative approaches. The author argues that none of these approaches is defective and does not give a holistic view of the nature and content of public financial policy in the current environment. They can only be adequately identified if all three approaches are combined as interrelated and complementary. The purpose of the state financial policy of sustainable development in the conditions of globalization is substantiated in the article. The author has proved that the purpose of state financial policy in modern conditions is to financially ensure sustainable development. Based on the analysis of international program documents, the role assigned to the state financial policy in ensuring sustainable development has been identified. A prognostic estimation of the need for state financing of additional investments for realization of the target directions of maintenance of sustainable development in developing countries is presented. The author identifies the goals and directions of sustainable development, which are the priority for using state sources of financing. Also, the article identifies areas for which the search for optimal mechanisms for the implementation of public-private partnership in the field of achieving sustainable development is important.

Keywords: sustainable development, state financial policy, globalization, financial support, investment needs.